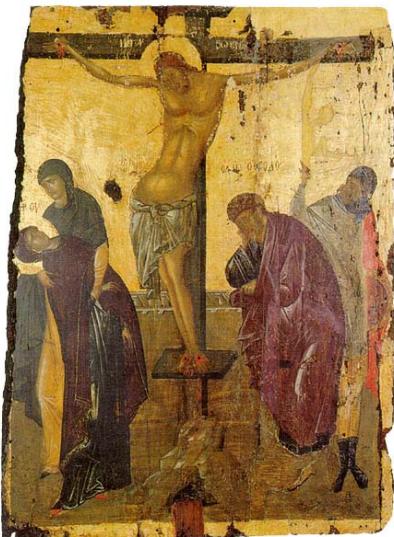

Μεγάλη Παρασκευὴ

Τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ:
Τὰ ἄγια καὶ σωτήρια καὶ φρικτὰ Πάθη,
Σταύρωσις καὶ Θάνατος.
Τοῦ εὐγνώμονος ληστοῦ ὁμολογία.

Ί. Εἰκὼν (τέλη ΙΔ' αι.), Ί. Μ. Ἀγίου Παύλου Ἀθωνος.

Τροπάριον. Ἡχος πλ. δ'.

Οτε οἱ ἔνδοξοι Μαθηταί, ἐν τῷ νιπτῆρι τοῦ Δείπνου ἐφωτίζοντο, τότε Ἰούδας ὁ δυσσεβής, φιλαργυρίαν νοσήσας ἐσκοτίζετο· καὶ ἀνόμοις κριταῖς, Σὲ τὸν δίκαιον Κριτὴν παραδίδωσι· Βλέπε, χρημάτων ἐραστά, τὸν διὰ ταῦτα ἀγχόνη χρησάμενον· φεῦγε ἀκόρεστον ψυχήν, τὴν διδασκάλωτοιαῦτα τολμήσανσαν. Ο περὶ πάντας ἀγαθός, Κύριε, δόξα Σοι.

Κοντάκιον. Ἡχος πλ. δ'. Αὐτόμελον.

Τὸν δι' ἡμᾶς Σταυρωθέντα, δεῦτε πάντες ὑμνήσωμεν· αὐτὸν γὰρ κατεῖδε Μαρία ἐπὶ τοῦ ξύλου, καὶ ἔλεγεν· Εἴ καὶ Σταυρὸν ὑπομένεις, Σὺ ὑπαρχεὶς ὁ Υἱὸς καὶ Θεός μου.

Ἀπολυτίκιον. Ἡχος δ'.

Ἐξηγόρασας ἡμᾶς, ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, τῷ τιμίῳ Σου Αἵματι· τῷ Σταυρῷ προσηλωθείς, καὶ τῇ λόγχῃ κεντηθείς, τὴν ἀθανασίαν ἐπήγασας ἀνθρώποις· Σωτὴρ ἡμῶν δόξα Σοι.

Ἐξαποστειλάριον. Ἡχος γ'.

Τὸν Ληστὴν αὐθημερόν, τοῦ Παραδείσου ἡξίωσας Κύριε, κἀμε τῷ ξύλῳ τοῦ Σταυροῦ, φώτισον καὶ σῶσόν με.

Στίχοι εἰς τὴν Σταύρωσιν.

**Ζῶν εἴ Θεὸς Σύ, κἀν νεκρωθεὶς ἐν ξύλῳ,
Ὦ οὐ νεκρέ, γυμνὲ καὶ Θεοῦ ζῶντος Λόγε.**

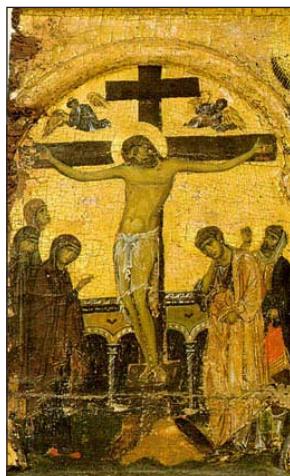
Ἐτεροι εἰς τὸν εὐγνώμονα Ληστήν.

**Κεκλεισμένας ἥνοιξε τῆς Ἐδέμ πύλας,
Βαλὼν ό ληστής κλεῖδα τό, Μνήσθητί μου.**

Τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ

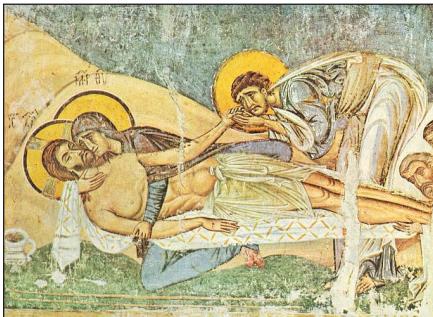
Ἄφοῦ ἀνέτειλεν ἡ κγ' τοῦ Μαρτίου, ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος Παρασκευής, ἀποστέλλεται ὁ Ἰησοῦς δέσμιος ἀπὸ τοῦ Καϊάφα πρὸς τὸν τότε ἡγεμόνα τῆς Ἰουδαίας Πόντιον Πιλάτον τὸ ὄνομα· ὅστις πολυτρόπως ἀνακρίνας αὐτόν, καὶ ἄπαξ καὶ δὶς ὄμολογήσας ἀθῶν, πρὸς εὐχαρίστησιν ἔπειτα τῶν Ἰουδαίων, ψηφίζει θάνατον κατ' αὐτοῦ· καὶ φραγγελώσας ώς δοῦλον φυγάδα τὸν Δεσπότην τοῦ παντὸς παρέδωκεν εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

Ἐντεῦθεν ὁ Ἰησοῦς, παραδοθεὶς εἰς τοὺς στρατιώτας, γυμνοῦται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἐνδύεται χλαμύδα κοκκίνην, στεφανοῦται ἀκάνθας, σκηπτροφορεῖ κάλαμον, προσκυνεῖται χλευαστικῶς, ἐμπτύεται, κρούεται κατὰ τοῦ προσώπου καὶ τῆς κεφαλῆς. Εἴτα ἐνδυθεὶς πάλιν τὰ ἑαυτοῦ ἱμάτια καὶ βαστάζων τὸν Σταυρόν, ἔρχεται εἰς τὸν Γολγοθᾶ, τόπον τῆς καταδίκης, καὶ ἐκεῖ περὶ ὥραν γ' τῆς ἡμέρας σταυροῦται μεταξὺ δύο ληστῶν, βλασφημεῖται ὑπὸ τῶν παραπορευομένων, μυκτηρίζεται ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων, ποτίζεται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ὅξις μεμιγμένον μετὰ χολῆς. Περὶ δὲ τὴν θ' ὥραν, κράξας φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἰπών, Τετέλεσται, ἐκπνεεί «οἱ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, οἱ αἵρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου», καθ' ἦν ὥραν πανσελήνου οὕ-

Ι. Εἰκόνες (ΙΒ' αἰ.) τεμάχια ἐπιστυλίου τέμπλου,
Γ. Μ. Ἰβῆρων Ἀθωνος.

Τοιχογραφία (1164), Ι. Ν. Νερεζή πλησίον Σκοπίων.

σης τῆς ἡμέρας, ἐσφάζετο κατὰ τὸν νόμον ὁ πασχάλιος ἀμνός, ὃ εἰς τύπον αὐτοῦ διταχθεὶς τοῖς Ἰουδαίοις πρὸ 1043 ἐτῶν.

Τὸν δεσποτικὸν τοῦτον θάνατον καὶ ἡ ἄψυχος κτίσις πενθοῦσα τρέμει καὶ ἀλλοιοῦται ύπὸ τοῦ φόβου· ἀλλ' ὁ Δημιουργὸς τῆς κτίσεως, καὶ νεκρὸς ἥδη ὕν, λογχίζεται προσέτι καὶ τὴν

ἀκήρατον πλευράν, καὶ ῥέει ἐξ αὐτῆς αἷμα καὶ ὕδωρ. Τέλος, περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἔρχεται Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθείας καὶ Νικόδημος μετ' αὐτοῦ, ἀμφότεροι μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμμένοι, ἀποκαθηλοῦσιν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ τὸ πανάγιον τοῦ διδασκάλου σῶμα, ἀρωματίζουσιν αὐτό, ἐντυλίσσουσιν εἰς σινδόνα καθαράν, καὶ θάψαντες αὐτὸν ἐν μνημείῳ καινῷ, προσκυλίουσιν ἐπὶ τὸ στόμιον αὐτοῦ λίθον μέγαν.

Ταῦτα τὰ φρικτὰ καὶ σωτήρια πάθη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτελοῦμεν σήμερον καὶ εἰς ἀνάμνησιν αὐτῶν παρελάβομεν, ἐξ ἀποστολικῆς διαταγῆς, τὴν τῆς Παρασκευῆς νηστείαν.

